

V. АНАЛИЗА ЕФЕКТАТА

1. Који проблем се решава законом?

Област признавања сорти пољопривредног биља је први пут регулисана законом који је донет 1980. године. У периоду од 1980. године до 2002. године досесена су четири закона која су регулисала само област признавања сорти. Доношењем Закона о семену из 2005. године, област признавања сорти ратарског и повртарског биља је постала део тог закона. Доношењем Закона о садном материјалу воћака, винове лозе и хмеља област признавања сорти воћака и винове лозе постала је саставни део тог закона. Самим тим област која је била регулисана јединственим законом који је био на снази до 2005. године, постала је саставни део два нова закона који дефинишу две различите области. Поједине одредбе ова два закона из области признавања сорти нису једнако дефинисане. Доношењем овог закона област признавања сорти би била поново дефинисана једним законом. На тај начин превазишао би се проблем тренутне неусаглашености одредаба којима се уређује област признавања сорти.

② Такође, доношењем овог закона, област признавања сорти би се усагласила са Европским директивама и конвенцијом UPOV из 1991. године. Две најзначајније новине су да се приликом признавања сорти повртарског биља испитивање врши само на разноликост, унифирмност и стабилност - DUS тест и да време трајања уписа сорте у Регистар сорти се скраћује са 15 на 10 година за ратарско и повртарско биље, а за сорте винове лозе прописано време трајања уписа је 25 година.

2. Који циљеви треба да се постигну доношењем закона?

Циљеви који треба да се постигну доношењем закона су:

- да област признавања сорти пољопривредног биља буде регулисана једним законом;

- да закон буде усаглашен са Европским директивама и конвенцијом UPOV;

- већа могућност избора нових домаћих и страних сорти пољопривредног биља пољопривредном произвођачу у циљу повећања обима и квалитета пољопривредне производње;

- регулисање производње и промета сорти пољопривредног биља после брисања сорте из Регистра сорти.

3. Да ли су разматране друге могућности за решавање проблема?

Област признавања сорти пољопривредног биља у свим земљама је регулисана једним законом, било да се њиме регулише само област признавања сорти или да се њиме, поред области признавања сорти, регулишу и друге сродне области.

Пракса је показала да је најбоље решење да област признавања сорти буде регулисана једним законом који је усаглашен са директивама Европске уније и конвенцијом UPOV, чиме ће се обезбедити даље унапређење области признавања сорти у Републици Србији.

4. Зашто је доношење закона најбоље решење датог проблема?

Доношење јединственог закона је најбоље решење јер регулише у потпуности област признавања сорти пољопривредног биља. Закон је усаглашен са директивама Европске уније, што до сада није био случај. Сви документи за спровођење овог закона биће јединствени и целокупан поступак признавања сорти ће се обављати по јединственим нормама прописаним овим законом.

5. На кога ће и како утицати решења предложена у закону?

Решења предложена у закону ће утицати на:

- пре свих, на пољопривредне произвођаче, јер ће се доношењем закона омогућити приступ великом броју сорти пољопривредног биља, које се одликују бољим производно-технолошким својствима, већим приносима, отпорностима на болести и штеточине. Овим би се повећала конкурентност домаћих производа на светском тржишту, као и остварени приходи произвођача, а тиме и бруто национални доходак, уз повећање економичности производње и уз истовремено смањење потреба за земљиштем и другим улагањима;

- ствараоце нових сорти, јер ће они имати интерес да што већи број сорти буде укључен у поступак признавања сорти, како би се признате сорте уписале у Регистар сорти, а самим тим семе и садни материјал тих сорти нашао би се у производњи и промету на територији Републике Србије;

- државу у целини у смислу регулисања питања области признавања сорти пољопривредног биља и усаглашавања са прописима Европске уније, како ова област не би била препрека у даљем процесу европских интеграција.

6. Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима?

Спровођење овог закона изазваће трошкове једино подносиоцима захтева за признавање сорти и упис сорти у Регистар сорти.

Наиме, трошкове поступка признавања сорти сnose искључиво подносиоци захтева за признавање сорти, а њихова висина одређује се Одлуком Владе.

Подносиоци захтева су заинтересовани да сорта за коју су поднели захтев за признавање буде призната и уписана у Регистар сорти, како би стављањем у промет семена, односно садног материјала те сорте остварили приход.

7. Да ли позитивни ефекти закона оправдавају трошкове његове примене?

Позитивни ефекти примене закона се огледају у подстицању стварања нових домаћих биљних сорти и шире употребе страних квалитетних сорти, чиме се доприноси унапређењу биљне производње, што се позитивно одражава и на друштво у целини. Употреба сорти које су признате и уписане у Регистар сорти подразумева примену нових технологија и високих стандарда производње, уз поштовање унапређене пољопривредне праксе.

8. Да ли закон стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Применом одредби овог закона се не угрожавају постојеће институције, већ се коришћењем нових сорти пољопривредног биља уписаних у Регистар сорти мотивишу пољопривредни произвођачи за рад у тржишним условима и укључује се већи број субјеката у област биљне производње.

Законом се стимулише повећање тржишне конкурентности због појаве нових привредних субјеката. Омогућиће се већи прилив страних и домаћих сорти на тржишту, што ће произвођачима пружити могућност да изаберу најбоље сорте којима ће парирати квалитетом производа на светском тржишту.

Произвођачи репродукционог материјала ће имати могућност да своју понуду учине квалитетнијом и да омогуће произвођачима производних усева и засада да у нашој земљи купе репродукциони материјал који су до сада морали набављати у иностранству.

Овај закон ће подстаћи произвођаче садног материјала да производе базни и сертифициковани садни материјал, што ће омогућити подизање производних засада бољег фитосанитарног стања.

Нови сортимент, такође, подразумева употребу модерних технологија производње у складу са одрживим развојем пољопривреде.

9. Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о закону?

Овај закон је усаглашен са Европским директивама и са конвенцијом UPOV из 1991. године, а у његовој изради су учествовали чланови стручних комисија за признавање сорти појединих култура, односно групе култура пољопривредног биља. Такође су консултовани представници института и организација које подносе захтеве за признавање сорти, као и представници организација које испитују сорте на огледном пољу и лабораторији.

10. Које ће мере током примене закона бити предузете да би се остварили циљеви доношења закона?

Током примене овог закона спроводиће се мере које су прописане овим законом и подзаконским актима, уз успостављање и унапређење институционалне и административно-правне процедуре за ефикасно обављање поступка признавања сорти пољопривредног биља.

Омогућиће се и обука и усавршавање запослених у области признавања сорти пољопривредног биља у свим сегментима, од надлежног органа до огледних поља и лабораторија. Створиће се и услови за остваривање међународне сарадње и размену резултата испитивања са организацијама и институцијама у другим земљама које обављају послове признавања сорти пољопривредног биља.

VI. СТУПАЊЕ НА СНАГУ ЗАКОНА

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

4427009.0014.103.Doc/2